

DATOS IDENTIFICATIVOS

Sintaxe da lingua galega I

Materia	Sintaxe da lingua galega I			
Código	V01G400V01903			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia de "Sintaxe da lingua galega I" céntrase no estudo específico das unidades sintácticas que coñecemos como "frase" e "cláusula". Afóndase na análise sintáctica, partindo do verbo como núcleo predicativo da cláusula e as relacións que establece cos outros constituíntes funcionais e mais as implicacións semánticas e pragmáticas que diso derivan. Estúdase tamén a estrutura interna dos constituíntes frásticos. Préstase especial atención á descrición de aspectos sintácticos diferenciais do galego con respecto ás linguas veciñas.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Saber describir un feito lingüístico en termos sintácticos, ben oralmente ou por escrito, recoñecendo as relacións que se establecen entre as unidades sintácticas.	A1	B1 B7	C1 C2 C5 C8	D1 D10 D11
Saber analizar sintacticamente enunciados en galego dun modo argumentado e facer a súa representación.	A2	B7	C1 C2 C5 C8	D1 D2 D8
Saber interpretar os elementos que modifican a gramaticalidade e o sentido dos enunciados en galego, ou que provocan ambigüidade.	A5	B1 B8	C1 C2	D1 D5 D10
Saber usar e explicar construcións sintácticas diferenciais do galego.	A1	B8	C1 C2	D2 D5 D11 D12

Contidos

Tema	
1. A sintaxe: definición e relación con outras disciplinas gramaticais.	Obxecto de estudo. Unidades e relacións sintácticas. Funcións sintácticas, semánticas e informativas. Bibliografía de sintaxe do galego.
2. A cláusula: caracterización e clasificación.	O concepto de "valencia". O verbo como núcleo-PREDICADO da cláusula. Niveis de complementación: argumentos, adxuntos e elementos periféricos. Estrutura funcional da cláusula e alternancias. Orde de constituíntes e estrutura informativa. Clasificación das cláusulas. Construcións particulares de sintaxe galega na cláusula: os pronomes persoais átonos.
3. A frase: caracterización e clasificación.	A frase nominal: estrutura e funcións. Determinantes, núcleo e modificadores. Tipos de modificadores: argumentais / adxuntos; especificativos / explicativos; relacionais / cualificativos; a aposición. Estrutura e funcións dos outros tipos de frase (adxectiva, adverbial e prepositiva). Aspectos particulares de sintaxe do galego no ámbito da frase: os determinantes.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Sesión maxistral	16	48	64
Presentacións/exposicións	4	10	14
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	2	4
Actividades introdutorias	2	2	4
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Refírese ás actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados cos contidos da materia, así como resumos de lecturas que complementan as leccións maxistras. Préstase especial atención á análise sintáctica de textos en árbore e ó comentario gramatical razoado e argumentado de construcións sintácticas problemáticas en canto á súa interpretación. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Fatic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Sesión maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises sintácticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado leve previamente traballado ese material. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Fatic ou, no seu caso, en fotocopia ou PDF; o profesor poderá facerllos chegar tamén a través de e-mail. Existe a posibilidade de gravación en vídeo destas aulas.
Presentacións/exposicións	Refírense ás exposicións orais por parte do alumnado ante o docente e/ou o grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia que deberán preparar e redactar por escrito, a partir da lectura da bibliografía que se indique. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén deberá facer esta presentación oral na aula.

Eventos docentes e/ou divulgativos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia ou relacionados con ela.
Actividades introdutorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso (lecturas e presentacións orais obrigatorias) e a bibliografía da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL deberá acudir obrigatoriamente a esta sesión de presentación. Ese día dáse material fotocopiado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir nos traballos guiados, na preparación das exposicións orais en clase ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises sintácticas que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais, tipo SEMINARIO, distribuídas ó longo do cuadrimestre (provisoriamente últimas semanas de febreiro, marzo e abril), co fin de que o alumnado poida solucionar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo será atendido en horas de titoría vía e-mail na maior rapidez posible.
Sesión maxistral	Existe a posibilidade para o alumnado SEMIPRESENCIAL da gravación en vídeo das clases maxistrais.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliábeis. Especificamente, o estudante deberá entregar a análise sintáctica de 4 textos propostos polo profesorado e o resumo crítico de 3 artigos que se destacan na "Bibliografía". Tamén se valorará a participación activa na resolución das outras actividades.	25	
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia ás clases maxistrais, sempre e cando sexa máis do 80% delas así como a participación nelas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta puntuación súmase á parte "Resolución de problemas ou exercicios".	5	
Presentacións/exposicións	Cada estudante preparará por escrito e expoñerá oralmente un ou varios temas relacionados con contidos da materia, que previamente concretará co docente. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén deberá facer a presentación oral na aula.	10	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizarase unha única proba escrita sobre os contidos teórico-prácticos da materia na última semana do curso. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade.	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia: a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatoria a entrega dos 3 resumos críticos das lecturas. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o alumno polo menos deberá ter aprobado o apartado "Probas de resposta longa, de desenvolvemento". O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén se examinará ese día co resto do alumnado. De non superar esas probas escritas, o alumnado deberá examinarse dun **exame escrito** na **convocatoria oficial de xullo**, nas datas oficiais que dispoña o calendario oficial da Facultade. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases e a entrega en tempo das tarefas, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema de "Avaliación única". b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito** que se realizará na data oficial que dispoña o **calendario oficial de exames da Facultade**. En caso de non superar ese exame, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro **exame escrito** na **convocatoria de xullo** na data que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

NOTA: O docente engadirá na aula outras referencias bibliográficas específicas para cada un dos temas.

Gramáticas galegas de referencia

- Álvarez, R. e Xove, X. (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
- Freixeiro Mato, X. R. (2000): *Gramática da lingua galega. II. Morfosintaxe*. Vigo: A Nosa Terra.
- Fernández Salgado, Xosé A. (2017): *Apuntamentos da materia. Sintaxe I*. Ed. do autor.

Gramáticas doutras linguas

- Bosque I. e Demonte, V. (dir.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*. 3 t. Madrid: Espasa Calpe.
- Raposo, Eduardo et al. (1989): *Gramática do Português*. 2 vol. Lisboa: Fundação Calouste Gulbenkian.
- Real Academia Española (2010): *Nueva gramática de la lengua española: manual*. Madrid: Espasa-Libros.
- Solà, J. et al. (2002): *Gramática del català contemporani: Sintaxi*. vol. 2. Barcelona: Empuries.

Lecturas obrigatorias

- idrás Escáneo, F. (1991): "As construcións pronominais en galego. Proposta de clasificación e caracterización", en M. Brea e F. Fernández Rei (coords.), *Homenaxe ó profesor Constantino García*, Santiago de Compostela, Universidade, 1991, vol, I, 101-25.
- López Martínez, M.S. (1999): "O emprego de a + CD na lingua galega falada", en Rosario Álvarez e Dolores Vilavedra (coords.), *Cinguidos por unha arela común: Homenaxe ó profesor Xesús Alonso Montero*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, vol, I, 551-564.
- Pena Romay, Xosé Antonio (2004): "Alternancia en galego dos pronomes átonos de acusativo e dativo en verbos que reñen ámbalas dúas posibilidades", en Rosario Álvarez et al.(eds.), *A lingua galega: Historia e Actualidade*, Santiago de Compostela: Consello da Cultura / Galega Instituto da Lingua Galega, vol. IV, 129-137.
- Moure , Teresa (2010): "Mallando nos Complementos directos : un ornitorrinco na sintaxe do galego" , *Revista Galega de Filoloxía*, nº 11, 79-103.
- .

Guía bibliográfica

- Gondar, Francisco (dir.): BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega. Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP). Edición en liña: [www.cirp.es/bdo/bil/bilega.html?]

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Outros comentarios

Esta materia se continua en Sintaxe da Lingua Galega II, en 4º curso.
